

İlginç Oluşumlar LAV SÜTUNLARI

Yazın son günlerinde Karadeniz kıyılarına doğru bir yolculuğa çıkıp Bartın'ı ziyaret etmeye ne dersiniz? Çünkü Bartın'da sizi gökyüzüne doğru uzanan devasa taş sütunlar karşılayacak!

Lav sütunları olarak bilinen bu yapılar dünyada çok az yerde bulunuyor. Ülkemizin Batı Karadeniz kıyıları da bu yerler arasında. Yeryüzündeki oluşumların en güzel örneklerinden biri olan lav sütunlarının 80 milyon yıl kadar önce ortaya çıktığı düşünülüyor. Yani dünya üzerinde hâlâ dinazorların dolaştığı dönemden bahsediyoruz. Şimdi beraberce bir zaman yolculuğuna çıkalım ve lavların nasıl taş dönuştüğünü inceleyelim.

Baba biliyor musun, bu sütunlar çook eski zamanlardan kalmaymış!

Bartın Güzelcehisar'da bulunan lav sütunları

67 milyon yıl önce...

Dünya'mız; volkanik patlamalar, yer kabuğu hareketleri, fırtınalar, kasırgalar ve güneş patlamaları gibi çeşitli nedenlerle sürekli değişim hâindedir. Bunlara neden olan kuvvetler kimi zaman korkutucu kimi zaman da izlemeye doyulamayan doğa olaylarını meydana getirir.

Gezegemizi şekillendiren doğa olaylarından biri yanardağ etkinlikleridir. Yerküremizin iç kısımlarında magma olarak adlandırılan erimiş kayaç havuzları bulunur. Etkin bir yanardağda patlamalar ve püskürmeler olabilir. Bunun sonucunda yer kabuğu altındaki magmada bulunan sıcak maddeler yeryüzüne çıkar. Yüzeğe çıktıklarında lav adını alan bu maddeler, akarken bir ateş nehrini anımsatır. Lav yüzeğe çıktığında sıcaklığı 1.000 santigrat dereceyi yani deniz seviyesinde kaynayan suyun sıcaklığının 10 katını aşabilir.

Neyse ki yeryüzüne çıkan bu maddelerin sıcaklığı düşer. Soğuma devam ettikçe lavın içindeki maddeler katılaşır ve taşlaşır. Sıcaklığı düşen çoğu maddede gerçekleştiği gibi soğuyan lavın hacmi azalır. Bu hacim değişimi lavda çatlaklar ve kırılmalar meydana getirir. Ayrıca soğumanın başladığı ve ilerlediği bölgede su bulunması kayaca dönüşen lavda altıgen, beşgen gibi geometrik şekillerin ortaya çıkmasına neden olabilir. Lav sütunları ya da kolonları olarak adlandırılan bu şekiller zaman içinde izlemesi keyifli yapılara dönüşür.

Soğumaya başlayan bir lav görüntüsü

Brrr!! Dünya yüzeyi çok soğuk.

Lav sütunları dünya üzerinde Kuzey İrlanda, İskoçya ve Kaliforniya gibi yerlerde bulunuyor. Ülkemizdeki muhteşem lav sütunlarını ise Tekirdağ'da bulunan İğneada'dan başlayarak Şile, Marmara Ereğlisi, Zonguldak, Bartın, İnebolu gibi Karadeniz sahili boyunca ara ara gözlemleyebilirsiniz. Yazın son günleri, ülkemizdeki doğa harikalarını keşfetmek için güzel bir fırsat olabilir! Ne dersiniz?

Kuzey İrlanda'da bulunan Devler Kaldırımı

